

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Václava Štencla v právní věci žalobce: **Mgr. J. P.**, zastoupen JUDr. Michalem Pacovským, advokátem se sídlem Čelakovského sady 433/10, Praha 2, proti žalovanému: **Policejní prezidium**, se sídlem Strojnická 27, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2021, čj. PPR-24573-18/ČJ-2017-990450, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2022, čj. 6 A 41/2021-57,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2022, čj. 6 A 41/2021-57, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Proti žalobci bylo vedeno trestní stíhání pro dva trestné činy. Jeden z nich byl posléze překvalifikován na zvlášť závažný zločin vydírání spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny formou spolupachatelství (s trestem odnětí svobody v rozpětí pět až dvanáct let). Správní orgán prvního stupně (Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy, odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, oddělení služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Praha IV) v reakci na to zahájil se žalobcem řízení o zajištění zbrojního průkazu podle § 57 odst. 1 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních). Dne 14. 7. 2017 pak vydal rozhodnutí čj. KRPA-217862-13/ČJ-2017-0014IY, o zajištění zbrojního průkazu žalobce (série a čísla AL 687688), a uložil mu povinnost jej bezodkladně odevzdat. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 9. 2017 zamítl.

[2] Toto rozhodnutí žalovaného Městský soud v Praze zrušil rozsudkem ze dne 24. 11. 2020, čj. 8 A 189/2017-36, a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Především uzavřel, že žalovaný i prvostupňový orgán se omezili pouze na obecná konstatování, která zdůvodňují pravomoc v mezích správního uvážení rozhodnout o zajištění zbrojního průkazu, aniž by

zhodnotili konkrétní okolnosti daného případu. Ani jeden z nich tedy neprovedl zákonem vyžadované správní uvážení a v důsledku toho jsou jejich rozhodnutí nepřezkoumatelná.

[3] Žalovaný následně v záhlaví označeným rozhodnutím odvolání žalobce opět zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. I proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou městský soud v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[4] Podle městského soudu nedostojí uvážení správního orgánu prvního stupně zákonným kritériím, avšak nedá se říct, že by tento orgán na správní úvahu zcela rezignoval. Kromě výkladu dotčených právních předpisů totiž mimo jiné vyzdvihl, že daná trestná činnost byla zvláště závažného charakteru, zmínil zájem společnosti omezit držení zbrojního průkazu a zohlednil preventivnost opatření. Prvostupňové rozhodnutí je na hranici přezkoumatelnosti, ale není nepřezkoumatelné. Rozhodující senát městského soudu uvedl, že se neshoduje s právním názorem jiného senátu téhož soudu, který v předchozím řízení označil prvostupňové rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Nedostatečnost správní úvahy mohl zhojit žalovaný tím, že ji doplnil úvahou vlastní. Žalovaný posoudil prvostupňové rozhodnutí nedůvodně jako věcně správné a správní uvážení jako dostatečné. To je však bez významu pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí. Podstatné je totiž pouze to, jak se žalovaný s nezákonností prvostupňového rozhodnutí vypořádal věcně. Prvostupňové rozhodnutí doplnil o vlastní správní úvahu, a tím nezákonnost fakticky zhojil.

[5] Jde-li o věc samou, městský soud především vyšel z toho, že § 57 odst. 1 zákona o zbraních neobsahuje žádná kritéria, která by měl žalovaný povinně použít při úvaze o zajištění zbrojního průkazu. Povinností žalovaného bylo v takové situaci zkoumat, jaká rozumná kritéria by měla být pro zajištění zbrojního průkazu naplněna. Podle městského soudu je správní úvaha žalovaného dostačující. Nepovažoval za nezbytné, aby byl žalovaný seznámený s detaily vytýkaného násilného jednání a aby specifikoval, jakých konkrétních násilných či výhrůžných prvků se měl dopustit přímo žalobce. Nepřisvědčil ani žalobní námitce, podle které je odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného příliš obecné z hlediska požadavku zákonodárce na veřejný pořádek, bezpečnost a veřejný zájem. Zdůraznil, že zajištění zbrojního průkazu je preventivním opatřením.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a repliky

[6] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Poukázal předně na to, že šestý senát městského soudu se vy nynějším rozsudku neztotožnil s předchozím názorem osmého senátu téhož soudu ohledně nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí. Proti tomu se vymezil. Šestý senát sice vysvětlil, že tímto právním názorem není vázán, ale zcela pominul, že tímto názorem byl vázán již žalovaný. V této souvislosti stěžovatel také upozornil na rozpory odůvodnění napadeného rozsudku. Městský soud totiž na jednu stranu uvedl, že pokud by bylo prvostupňové rozhodnutí nepřezkoumatelné, nebylo by možné takovou vadu zhojit v odvolacím řízení, následně také částečně přisvědčil stěžovateli, že nebyl důvod, aby žalovaný obhajoval prvostupňové rozhodnutí jako věcně správné a posoudil správní uvážení jako dostatečné (ztotožnil se i se závěry v původním rozsudku ohledně nedostatečnosti správní úvahy v prvostupňovém rozhodnutí), na druhou stranu však posoudil toto rozhodnutí jako přezkoumatelné, aniž by bylo zřejmé, na základě čeho tak učinil.

pokračování

[7] Stěžovatel dále především namítá, že žalovaný nedodržel zákonný postup pro zhojení vad prvostupňového rozhodnutí. Je také podle něj nutné posuzovat konkrétní skutkové okolnosti, které se k jeho případu vztahovaly, nikoliv abstraktní pojmy. Tomuto požadavku však správní orgány nedostály. Stěžovatel zpochybňuje též názor městského soudu, podle něhož se mohl dopustit trestného činu vydírání, aniž by se sám dopouštěl násilného jednání. K naplnění podmínek sukcesivního spolupachatelství je nezbytné, aby všichni spolupachatelé věděli o jednání ostatních a zamýšleli souhrnem těchto jednání naplnit skutkovou podstatu určitého trestného činu. Stěžovatel dodal, že vždy dodržoval veškeré povinnosti ohledně zacházení se zbraněmi, nikdy se nedopustil protiprávního jednání násilné povahy a zbraň nikdy nezneužil. Svým dosavadním jednáním nikdy nezavdal příčinu ke vzniku opodstatněných obav, že by mohl legálního držení zbraně zneužít. Zajištěním zbrojního průkazu tak za daných okolností dochází k nedůvodnému zásahu do jeho práv nad rámec nezbytného rozsahu.

[8] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Nesouhlasí s tím, že by nerespektoval právní názor uvedený v původním rozsudku; dostatečně totiž konkretizoval kritéria pro své rozhodnutí o odvolání. Nesouhlasí ani s tím, že by v rozsudku byly rozpory ohledně tvrzení o přezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí. Z napadeného rozsudku nelyne, že by městský soud v napadeném rozhodnutí považoval na některých místech prvostupňové rozhodnutí za nepřezkoumatelné – úvahy o nemožnosti zhojit nepřezkoumatelné prvostupňové rozhodnutí jsou uvedené v podmiňovacím způsobu. V rozhodnutí o odvolání pak žalovaný dostatečně určil kritéria, která zohlednil při správním uvážení. Nesouhlasí ani s tím, že by zajištění zbrojního průkazu bylo nedůvodným a nepřiměřeným zásahem do práv stěžovatele. Relevantní není ani to, že stěžovatel své zbraně převedl na jinou osobu.

[9] V replice v k vyjádření žalovaného stěžovatel především popírá některá konkrétní tvrzení žalovaného týkající se skutečností plynoucích z usnesení o zahájení trestního stíhání, resp. povinnosti žalovaného chránit veřejnost před tím, aby trestně stíhaná osoba nemohla legálně nabývat zbraň.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval úvodní částí kasační argumentace stěžovatele týkající se právního názoru plynoucího z původního rozsudku (osmého senátu) městského soudu a otázky (ne)přezkoumatelnosti prvostupňového správního rozhodnutí. Stěžovatel v tomto ohledu jednak poukazuje na rozpory odůvodnění nyní napadeného rozsudku, a jednak nesouhlasí s postupem šestého senátu, který se neztotožnil s názorem předchozího rozsudku. V této souvislosti stěžovatel poukazuje i na to, že právním názorem osmého senátu byl vázán již žalovaný.

[11] Jde-li o namítané rozpory odůvodnění, zde je třeba připomenout, že podle konstantní judikatury se za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost považuje takové soudní rozhodnutí, ze kterého nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle jakých právních předpisů byla v kontextu podané správní žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí, nebo pokud je jeho odůvodnění vystavěno na rozdílných a vnitřně rozporných právních hodnoceních téhož skutkového stavu či pokud jsou jeho výroky vnitřně rozporné nebo z nich nelze zjistit, jak vlastně soud rozhodl (rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2013, čj. 6 Ads 17/2013-25). Nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost také soudní

rozhodnutí, jehož důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS.). Nejvyšší správní soud však rozpory takého charakteru v nyní napadeném rozsudku neshledal. Městský soud totiž v tomto rozsudku pouze obecně zmínil, že vadu nepřezkoumatelnosti správního rozhodnutí není možné zhojit v odvolacím řízení. Netvrdil však, že by prvostupňové rozhodnutí v dané věci bylo nepřezkoumatelné. Dané rozhodnutí má sice za vadné, ale je přesvědčen o tom, že se jedná o vady, které bylo možné zhojit v odůvodnění rozhodnutí o odvolání. Aniž by na tomto místě Nejvyšší správní soud hodnotil správnost takové úvahy, je zřejmé, že se nejedná o odůvodnění, které by jakkoliv svědčilo závěru o nepřezkoumatelnosti nyní napadeného rozsudku. Ostatně sám stěžovatel se proti jeho závěrům vymezuje. Tato námitka stěžovatele je proto nedůvodná.

[12] Jde-li však o hodnocení postupu šestého senátu městského soudu, který se odchýlil od právního názoru vysloveného osmým senátem téhož soudu v předchozím rozsudku, zde je nutno dát stěžovateli za pravdu a konstatovat, že kasační stížnost je v tomto směru důvodná. V této souvislosti je třeba především připomenout, že osmý senát městského soudu v původním rozsudku jednoznačně uzavřel, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je nepřezkoumatelné (viz zejm. bod 22 tohoto rozsudku). Šestý senát městského soudu si toho byl vědom, nicméně s tímto právním názorem se neshodl, výslovně jej popřel a vymezil se vůči němu (viz zejm. bod 41 nyní napadeného rozsudku). Lze dodat, že k otázce vázanosti předchozím rozsudkem šestý senát (v jiné souvislosti) pouze poznamenal, že není vázán rozhodnutími krajských soudů, tedy ani rozsudkem osmého senátu (bod 38 nyní napadeného rozsudku). S tím se však Nejvyšší správní soud nemůže ztotožnit.

[13] Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu vychází z toho, že v řízení o žalobě proti novému rozhodnutí správního orgánu se u těch otázek, které byly krajským (městským) soudem zodpovězeny při zrušení původního rozhodnutí, má přezkoumávat pouze to, zda správní orgán postupoval v souladu se závazným právním názorem krajského (městského) soudu. Ohledně takto vyřešených otázek totiž již není prostor pro polemiku (rozsudky ze dne 24. 12. 2020, čj. 1 As 312/2020-39, bod 32, či rozsudek ze dne 1. 9. 2010, čj. 3 As 9/2010-73; viz též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 2. 2022, čj. 1 Azs 16/2021-50, č. 4321/2022 Sb. NSS, bod 39 a v něm další odkazovanou judikaturu). Takovou vázanost lze prolomit typicky jen v případě změny skutkových či právních poměrů či při podstatné změně judikatury (viz např. bod 41 naposledy zmíněného usnesení rozšířeného senátu).

[14] S ohledem na výše uvedené je tedy zřejmé, že městský soud po zrušení původního rozhodnutí žalovaného již nebyl oprávněn posuzovat přezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí znovu a měl vycházet z dřívějšího posouzení (byť jiného senátu) téhož soudu. Pokud tak ovšem postupoval a k přezkoumatelnosti téhož správního rozhodnutí učinil nový (odlišný) závěr, zatížil řízení jinou vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Za těchto okolností tedy nezbývá než nyní napadený rozsudek městského soudu zrušit. S ohledem na povahu shledaného pochybení městského soudu a význam jeho východiska o přezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí pro jeho další úvahy pak není dán prostor k tomu, aby se Nejvyšší správní soud mohl zabývat dalšími kasačními námitkami, tedy ani posouzením toho, jak přesně v celé šíři vykládat závazný právní názor osmého senátu městského soudu adresovaný v původním rozsudku žalovanému, resp. jaké důsledky má (jednoznačný a závazný) závěr původního rozsudku o nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí

pokračování

pro posouzení zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud nemůže být první soudem, který se vysloví k otázkám v daném řízení dosud neřešeným.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Zrušil proto napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm je v souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právními závěry uvedenými v tomto rozsudku. Městský soud tedy bude vycházet zejména z toho, že prvostupňové správní rozhodnutí je nepřezkoumatelné, a své úvahy při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí tomuto předpokladu přizpůsobí.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne v souladu s § 110 odst. 3 větou první s. ř. s. městský soud v novém rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. května 2024

Milan Podhrázký
předseda senátu